

Z rozhodnutí ve věcech pracovních.

Služební smlouva

§ 12 z. 244/22.

734.

V jednostranném snížení platu zaměstnavatelom nie je mlčky obsiahnutá výpoveď dosavadného služebného pomeru pre prípad, že by zamestnanec so snížením platu nesúhlasil. Ak zamestnanec proti sníženiu protestoval, prácu ďalej konal a zamestnavateľ jeho prácu prijímal, je tento povinný platiť pôvodne smluvený plat. Rozh. nejv. soudu z 20. IX. 1933, Rv III 856/32, Právny obzor č. 1404.

Podľa skutkového stavu, smerodajného v dovoľacom pokračovaní, žalobník protestoval proti jednostrannému sníženiu platu a žalovaná strana protest vzala na vedomie.

Pri tomto stave je správne právne stanovisko odvolacieho súdu, že v sdelení o snížení platu nie je obsiahnutá výpoveď dosavadného služebného pomeru mlčky v prípade, že by žalobník nesúhlasil so snížením platu a že žalobník má nárok na zadržanú časť platu, lebo žalovaná strana aj na ďalej prijímala prácu žalobníka. Služebná smluva oboplným prejavom strán tedy nebola zmenená, to je, zostala v platnosti aj čo do výšky platu.

§ 19 z. 244/22.

735.

Keď bola daná zamestnancovi výpoveď a behom výpovednej lehoty zamestnanec zavdal príčinu k okamžitému prepusteniu, zamestnavateľ je oprávnený prepustiť ho pred uplynutím výpovednej lehoty. Rozh. nejv. soudu z 27. IX. 1933, Rv III 692/32, Právny obzor 1423.

§ 25 z. 244/22.

736.

I. Donucovacie predpisy § 25 zák. č. 244/1922 Sb. zák. a nar. neplatia o výpovedných lehotách, stanovených právom zvykovým, akou je jednoročná výpovedná lehota pre riaditeľa veľkých podnikov.

II. Predpisy § 113 živn. zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. o výpovedných lehotách nie sú právom donucovacím. Týmto § je stanovená úplná smluvná voľnosť strán a tieto predpisy živn. zák. ako práva pozdejšieho platia proti staršiemu zákonu č. 244/1922 Sb. z. a n. Rozh. nejv. soudu z 27. IX. 1933, Rv III 633/32, Právny obzor č. 1422.

Na vývoďy dovoľací žiadosti se dokládá, že donucovacia moc majú jen ta právní pravidla, která smlouvou stran nemohou býti z platnosti ani vyloučena, ani ve své platnosti omezena.

Která to jsou v oboru pracovního práva na území Slovenska a Podkarpatské Rusi, to stanoví § 25 zák. č. 244/1922 Sb. z. a n. Jsou to zejména i předpisy o výpovedních lhůtách, ale jen o těch, které jsou uvedeny v §§ 13—15 tohoto zákona, nikoli však i o jiných lhůtách ustálených zvykovým právem, jakou jest i roční výpoveď pro ředitele velkých podniků.

K důvodům napadeného rozsudku se dokládá, že mylně má za to odvolací soud, že i výpovědi podle § 113 živn. zák. č. 259/1924 Sb. z. a n. jsou právem donucovací, neboť opak je tímto předpisem stanoven — úplná smluvní voľnosť — a tento předpis živnostenského zákona jako práva pozdejšieho platí proti staršiemu zákonu č. 244/22 Sb. z. a n.

Obchodní pomocníci

§ 27.

737.

Je důvodom k okamžitému propuštění zaměstnance, vytkli-li zaměstnavateli bezdůvodně, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl. — K pojmu závažné pokud se týká hrubé urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění zaměstnance se nevyžaduje, aby urážka byla trestná podle trestního zákona. Rozh. nejv. soudu z 21. XII. 1933, Rv II 100/32, Váž. obč. 13.138.

Po právní stránce odvolací soud nepochybil, neboť bylo-li jím zjištěno, že žalobce vytkl žalovanému, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl, plyne z toho, že žalobce obvinil žalovaného z jednání nečestného, i když ne přímo podvodného, a je v tom spatřovati závažnou a hrubou urážku na cti jak ve smyslu § 27, čís. 6, zákona o obch. pom., tak i podle § 82, lit. g) živn. řádu, neboť výroky žalobcovými byl porušen smysl pro čest žalovaného a pro žalovaného byla jimi vyloučena další úspěšná spolupráce se žalobcem. Dodati je, že k pojmu závažné, pokud se týká hrubé urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění se nevyžaduje, aby urážka byla trestná podle trestního zákona.

Zemědělské zaměstnanci

738.

K rozhodování čeledních sporů podle § 41, odst. 2., zák. čl. XLV.-1907 není příslušna okresní paritní komise podle nař. min. pro Slov. č. 64/1920-9650 pres. ze 14. října 1920 (před účinností zák. č. 131/1931 Sb.). Nález nejv. spr. soudu z 8. I. 1934, č. 22.195/33, Boh. A 10.986.

Horníci

§§ 201, 203 ohz.

739.

I. § 201 o. h. z. stanoví pro báňské úředníky a dozorce jen podpůrně 3měsíční výpovědní lhůtu. Byla-li v konkrétním případě sjednána lhůta kratší, platí.

II. Skutečnost, že báňský zřízenec konal v době své služby současně i práce pro jiného, třebaž za úplatu, není, pokud tím své vlastní služby nezanebával a nezpůsobil zaměstnavateli jinou škodu, o sobě dostatečným důvodem k okamžitému propuštění ze služby podle § 203 o. h. z. Rozh. vrch. s. horn. z 11. VI. 1930, č. j. Vhrs 52/30, Ústupský 441.

ad I.: Podle ustanovení § 201 ohz. mohou úředníci a dozorcí, pokud není jinak stanoveno služebními smlouvami nebo služebním řádem, ze služby vystoupiti nebo býti propuštěni po tříměsíční výpovědní lhůtě. Platí tedy zákonně ustanovení o tříměsíční výpovědní lhůtě, jak z jeho znění vysvitá, jen pro případ, že smluvní strany se na jiné výpovědní lhůtě nedohodly. Je nesporné, že smlouvou z 15. prosince 1928 byla mezi stranami ujednána čtyřnedělní výpověď. Platí proto podle § 201 ohz. tato ujednaná čtyřnedělní lhůta výpovědní a nikoliv, jak se snaží dokázati odvolání, tříměsíční lhůta, stanovená v § 201 ohz. jen podpůrně.

ad II.: Žalovaný sám ve sporu přiznal, že nemůže říci, že žalobce touto prací zanedbal svou službu u něho, nebo že tím způsobil závod u ně-

jakou jinou škodu. Podle § 203 ohz. může bez předchozí výpovědi ihned býti propuštěn ten, kdo provozuje se svou službou neslučitelný vedlejší obchod. Soud odvolací sdílí právní názor soudu prvního stolice, že v případě tomto není konání vedlejších prací žalobcem, třeba i proti zaplacení, dostatečným důvodem k okamžitému propuštění ze služby ve smyslu § 203 ohz. Neboť tu nejde o provozování vedlejšího obchodu, nýbrž pouze o nepřistojnost, kterou mohl žalovaný žalobci, dozvědév se o ní, prostě zakázati, jež ho však neopravňovala k okamžitému propuštění žalobce ze služby.

Pracovní doba

§ 1. 740.

Hajný ve státních lesích, který má denní, týdenní nebo měsíční plat, není vyňat z ochrany zákona o osmihodinové pracovní době. Rozh. nejv. soudu z 9. XI. 1933, Rv II 665/31, Váž. obč. 12.996.

... Pokud jde o první důvod, jest dovolateli přisvědčiti v tom, že z ochrany zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n., nelze vylučovati žalobce jako lesního hajného jen proto, že se práce hajného podle své povahy nedá omezovati na určité hodiny, že mnohdy není třeba, aby hajný pracoval vůbec osm hodin denně, a že nelze spolehlivě kontrolovati, kolik hodin denně hajný věnuje své službě. Podle druhého odstavce § 1 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. platí předpis prvního odstavce téhož paragrafu, že skutečná pracovní doba zaměstnanců nesmí trvati déle než osm hodin ve dvacetičtyřech hodinách nebo nejvýše čtyřicet osm hodin týdně, také pro podniky, závody a ústavy provozované státem, ať jsou rázu výdělečného, všeužitečného nebo dobročinného. K takovým podnikům patří nepochybně i lesní podniky, provozované na účet státu. V odstavci čtvrtém § 1 jest pak výslovně uvedeno, že ustanovení prvního odstavce platí také pro osoby v lesních podnicích pravidelně zaměstnané, které žijí mimo domácnost hospodářovu a mají plat denní, týdenní nebo měsíční. Takovými osobami jsou za uvedených podmínek i lesní hajní. K tomu jest dodati, že zákon čís. 91/1918 Sb. z. a n. nevyjímá ze své ochrany ani zaměstnance naznačené v čl. 2a) mezinárodní smlouvy Washingtonské čís. 80 Sb. z. a n. z roku 1922, jak bylo podrobně vyloženo již v rozhodnutích čís. 9977*) a 10.317 sb. n. s. Že zákon o osmihodinové době pracovní nechtěl ze své ochrany vyjmouti ani lesní orgány dozorcí, lze seznati i z důvodové zprávy (tisk 234 z r. 1918), kde se praví, že výrazem »zaměstnanec« jsou zahrnuty všechny osoby najímané za plat, ať jsou to dělníci, úředníci techničtí neb obchodní, veřejní nebo soukromí, a kde se zdůrazňuje, že náš zákon proti zákonům cizokrajným sleduje snahu, pojmati v ochranu všechny pracovníky hlavou a rukou, v dílně i v kanceláři, aby byla

*) Váž. obč. 9977 (rozh. z 12. VI. 1930, Rv I 1125/29, v »P r a c. p r á v u«, č. 135): Ustanovení Washingtonské smlouvy o osmihodinové pracovní době (vyhlášené pod čís. 80 Sb. z. a n. na rok 1922) mají jen potud vnitrostátní platnost, pokud byla vtčlena ve vnitrostátní zákonný předpis. Nestačí vyhlášení smlouvy ve sbírce zákonů a nařízení. Podle zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 Sb. z. a n., nelze ani zaměstnance zastávající místo dohlížitelské nebo ředitelské nebo místo důvěry, zásadně, jen pro tuto jejich vlastnost, vylučovati z ochrany zákona.

Váž. obč. 10.317 (rozh. z 11. XI. 1930, Rv I 1882/29, v »P r a c. p r á v u«, č. 191): Z ochrany zákona o osmihodinové pracovní době nelze zásadně vyloučiti zaměstnance, zastávající místo dohlížitelské nebo vyžadující důvěru.

vytvořena jednotná zásada pro všechny. Také výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919, č. 4751/III-19, vykládající předpisy o osmihodinové době pracovní, poukazuje k tomu, že zákon upravuje pracovní dobu všech zaměstnanců, tedy nejen vlastních dělníků, nýbrž i úředníků, pracovníků rukou i hlavou bez ohledu na stupeň jejich hodnosti a že v zemědělství a lesnictví spadají pod zákon osoby pravidelně zaměstnané, žijící mimo domácnost hospodářovu.

§ 4. 741.

Povolení nepřetržitého provozu (ve sladovnách) znamená, že podniku jest povoleno jako výjimka z dvaatřicetihodinového klidu stanoveného v prvním odstavci § 4 zákona, aby k vůli vystrídání směn prodloužil denní, pokud se týče týdenní pracovní dobu, stanovenou v § 1 zákona, pod podmínkou, že dvaatřicetihodinový klid případně zaměstnanci vždy aspoň třetí týden na neděli a že hodiny, o něž při střídání zaměstnanců práce v týdnu bude přesahovati 48 hodin, budou jim při výplatě mzdy počítány jako práce přes čas. Rozh. nejv. soudu z 23. XI. 1933, Rv II 863/31. Váž. obč. 13038.

V dovolání se dovozuje, že nešlo o zakázané práce přes čas, ježto žalované firmě byl povolen t. zv. nepřetržitý provoz. První soud projevil názor, že povolení nepřetržitého provozu nemá pro souzenou věc významu, ježto prý znamená jen povolení práce i v noci. S tím však nelze souhlasiti. Při posuzování žalobního nároku přichází v úvahu povolení nepřetržitého provozu sladovny podle § 4 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. a čl. II. čís. 15 nařízení ministra sociální péče ve srozumění se zúčastněnými ministry ze dne 11. ledna 1919 čís. 11 Sb. z. a n. v souvislosti s ministerským nařízením ze dne 12. září 1912, čís. 186 ř. z. (o nedělním klidu). Povolení tohoto nepřetržitého provozu ve sladovnách znamená, že podniku jest povoleno jako výjimka z dvaatřicetihodinového klidu, stanoveného v prvním odstavci § 4 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n., aby k vůli vystrídání směn prodloužil denní, pokud se týče týdenní dobu pracovní, stanovenou v § 1 téhož zákona, pod podmínkou, že dvaatřicetihodinový klid případně zaměstnanci vždy aspoň třetí týden na neděli a že hodiny, o něž při střídání zaměstnanců práce v týdnu bude přesahovati 48 hodin, budou jim při výplatě mzdy počítány jako práce přes čas. Ve výnosu ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919 č. j. 4751/III-19 ke všem úřadům politické správy o tom, jak jest vykládati předpisy o osmihodinové době pracovní, se praví ve vysvětlivkách k § 4 zákona čís. 91 z r. 1918 Sb. z. a n., že v podnicích nepřetržitě provozovaných se pracuje ve třech směnách, a aby každé ze tří směn připadl 32hodinový klid aspoň třetí týden na neděli, že lze zaříditi střídání směn tím způsobem, že se soboty na neděli se poskytnou jedné směně odpočinek 32 hodin a ostatní dvě směny pracují v této době každá nepřetržitě šestnáct hodin. Odpočinek těchto dvou směn se tím zkracuje v dotyčném týdnu na 24 hodin a práce všech směn se prodlužuje z 48 hodin na 56 hodin. Hodiny, o něž při tomto střídání dělníků práce v týdnu přesahuje 48 hodin, se považují podle výslovného předpisu § 4, odst. (4), zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n. za práci přes čas a musí se podle § 6, odst. (3) téhož zákona zvláště platiti. Pokud by byl žalobce konal takovéto dovolené práce přes čas, příslušel by mu sice za ně nárok na zvláštní odměnu, ale k tomu jest uvěsti, že tato odměna, jak správně vyložil odvolací soud, byla paušalována úmluvou stran. Žalobce však

tvrdil, že pracoval denně 12 hodin, což by zajistě přesažovalo pracovní dobu dovolenou podle předcházejícího výkladu § 4 zákona čís. 91/1918 Sb. z. a n., a v tomto rozsahu by tedy šlo o práce nedovolené, na které se zákon o osmihodinové době pracovní nevztahuje a za něž by mohl žalobce požadovati náhradu jen tehdy, nedostalo-li se mu za ně náležitě odměny a byl-li tudíž bezprávným prodlužováním pracovní doby poškozen. V tomto směru záleží na tom, zdali se žalobci dostalo přiměřené odměny za ty práce přes čas, které podle svého tvrzení vykonal a které přesahovaly meze dovolené zákonem čís. 91/1918 Sb. z. a n.

§§ 6, 7.

742.

Paušalování odměny za práce přes čas tím způsobem, že odměna za případné práce přes čas je zahrnuta ve smluvené odměně za veškeré práce, jež je zaměstnanec povinen konati podle služební smlouvy, není zakázáno a je přípustným a vhodným způsobem odměňování služeb, které nelze pro jejich měnivost ohraničiti určitým počtem pracovních hodin a které zaměstnavatel nemůže spolehlivě kontrolovati. Rozh. nejv. soudu z 9. XI. 1933, Rv II 665/31, Váž. obč. 12.996.

...Naproti tomu nepochybil odvolací soud po stránce právní, pokud uznal, že žalobcův nárok na zvláštní odměnu za práce přes čas není odůvodněn proto, že se obě smluvní strany dohodly na tom, že ujednanými služebními požitky bude odměněna všechna práce, kterou žalobce konal jako lesní hajný, tudíž i případná práce přesahující osm hodin denně. V tomto směru zjistil již soud první stolice a žalobce jeho zjištění v odvolání neodporoval, že žalobce byl ve službách žalovaného státu až do svého propuštění, nedo- máhá se dalsích nároků. Z toho plyne, že žalobce po dobu několika let přijímal od svého zaměstnavatele ujednané služební požitky bez námitek a výhrad, ač si musí podle povahy věci býti vědom toho, že žalovaný stát jako zaměstnavatel odměňuje těmito požitky veškeré práce uložené smluvně lesnímu hajnému, jejichž rozsah žalobce již od počátku svého služebního poměru znal. Na témže stanovisku stál i žalovaný zaměstnavatel, takže se v tomto směru shodovala vůle obou smluvních stran (§ 863 obč. zák.). Tím byla paušalována i odměna za případné žalobcovy práce přes čas, neboť byla zahrnuta ve smluvené odměně za veškeré práce, jež byl žalobce povinen konati podle služební smlouvy jako výpomocný lesní hajný a žalobce ani netvrdil, že by tato odměna nebyla přiměřená. Takové paušalování není zákonem čís. 91/1918 Sb. z. a n. zakázáno a je považováno za přípustný a vhodný způsob odměňování právě onoho druhu služeb, které se nedají pro svou měnivost ohraničiti určitým počtem pracovních hodin a které zaměstnavatel nemůže spolehlivě kontrolovati.

Závodní výbory

§ 3.

743.

Rozhodnutí rozhodčí komise o propuštění dělníka nebo zřízence podle § 3, odst. 1., písm. g) jest konečné a nelze je zvrátiti ani určovací žalobou podle § 228 c. ř. s. Rozh. nejv. soudu z 23. III. 1934, č. j. Rv I 330/34, Sb. min. sprav. č. 1202.

Žalující firma odporuje rozsudku odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503, čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. Rozhodnutí o dovolání závisí jen od právního posouzení věci. Oba nižší soudy souhlasnými usneseními zamítly námitku nepřipustnosti pořadu práva, žalovaným vznesenou, takže dovo-

laci soud nemůže již tuto otázku přezkoumávati (§ 36 zák. čís. 131/1931 Sb. z. a n.) a nezbyvá- mu, než aby zkoumal věcnou odůvodněnost žalobního nároku. Žalující firma se domáhá určovací žalobou proti žalovanému soudnímu výroku, že propuštění žalovaného z jejich služeb dne 16. května 1933 se stalo právem. Touto určovací žalobou se žalující firma snaží zvrátiti v podstatě náleze rozhodčí komise závodních výborů v P. ze dne 23. května 1933 R k 3/33, jímž propuštění žalovaného ze služeb žalující firmy bylo uznáno za nezákonné a žalující firmě bylo uloženo, aby žalovaného přijala zpět do práce za dřívějších podmínek zároveň s náhradou za výdělek jemu mezitím ušlý. Věcné rozhodnutí o žalobním nároku by vyžadovalo, aby náleze rozhodčí komise byl soudem přezkoumán. Ale tu jest míti na paměti, že rozhodčí komise, zřízená podle zákona o závodních výborech ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 Sb. z. a n., jest úřadem správním a že soudu nenáleží zkoumati její náleze po stránce věcné oprávněnosti, nýbrž jen po stránce formální správnosti, zejména zda byl náleze vydán úřadem k tomu podle zákona příslušným a zda lze z něho dovozovati právo, jehož se proti odpůrci domáhá ten, kdo se jím dokládá (srov. rozh. čís. 10.069 Sb. n. s.*) V souzené věci není sporu o tom, že žalovaný byl u žalující firmy zaměstnán jako pomocný dělník již od 19. března 1927, tedy déle než tři roky, že v jejím závodě byl zřízen závodní výbor, jehož byl žalovaný členem, že žalobkyně propustila žalovaného dne 16. května 1933 ze služby a že závodní výbor podal proto stížnost k rozhodčí komisi, která vydala náleze ze dne 23. května 1933 a v něm podle § 3 g) zák. čís. 330/1921 Sb. z. a n. vyslovila, že propuštění žalovaného se jeví býti nespravedlivou příkrostiti, neodůvodněnou jeho chováním, a uznala právem, že žalující firma je povinna propuštěného dělníka A. M. přijati zpět do práce za dřívějších podmínek a nahraditi mu výdělek mezitím ušlý. Je především zkoumati, zda rozhodčí komise byla podle zákona příslušnou vydati uvedený náleze. Odvolací soud vycházel ze správného názoru, že rozhodčí komise rozhodla o stížnosti závodního výboru v oboru své působnosti a v mezích vytčených § 3 g) zákona čís. 330/1921 Sb. z. a n., ale dodal, že otázku přípustnosti předčasného propuštění žalovaného podle § 82 f) živn. řádu řešila rozhodčí komise jen prejudiciálně, ježto o ní nebylo dosud rozhodnuto soudem. Byla-li však rozhodčí komise povolána řešiti — třeba jen prejudiciálně — otázku důvodnosti propuštění žalovaného, byl její výrok, opírající se o § 3 g) zákona čís. 330/1921 Sb. z. a n., vydán v mezích její zákonné kompetence, neboť řešením uvedené prejudiciální otázky z mezí této kompetence nevybočila. Je-li tomu tak, nemůže výrok rozhodčí komise, zakládající se na ustanovení § 3 g), čís. 330/1921 Sb. z. a n., býti soudy přezkoumán po stránce věcné správnosti. Již v rozhodnutí čís. 6873 Sb. z. a n. bylo podrobně vyloženo, že rozhodčí komise, zřízená podle zákona o závodních výborech, pokud rozhoduje podle § 3 g) o soukromoprávních nárocích tam uvedených, činí tak s konečnou platností a

*) Boh. A 10.069 (rozh. z 3. VII. 1930, R I 345/30, v Prac. právu, roč. IX., č. 126).

Stalo-li se propuštění z důvodů vytčených v § 82 živn. řádu, není závodní výbor povolán zkoumati důvodnost propuštění a předkládati věc rozhodčí komisi. Rozhodčí komise není vůbec příslušná, by rozhodovala v takovém případě.

Soudy nenáleží zkoumati nálezy rozhodčí komise po stránce věcné oprávněnosti, nýbrž jen po stránce formální správnosti. Dospěl-li soud k závěru, že rozhodčí komise nebyla příslušnou, není vázán jejím nálezem a nemůže o tento náleze opíratí své rozhodnutí.

Závodní rady

§ 11.

744.

Agitace pro stávkou řeční promluvenými k osazenstvu dolu je dostatečným důvodem k udělení souhlasu hornického rozhodčího soudu k propuštění členů závodní rady z práce. Rozh. vrch. rozh. s. horn. z 28. V. 1930, č. j. Vhrs 67/30, Ústupský 439.

Na základě skutečností potvrzených svědky H. a F. zjistil první soud, že členové závodní rady J. a P. promluvili 15. a 18. října 1929 na nádvoří dolu k shromážděnému osazenstvu o situaci stávkou v revíru a usoudil ze skutečnosti, že hned nato se osazenstvo usneslo dne 18. října vstoupití do stávkou, že stávka byla vyvolána právě těmito řeční, vybižejícími nepřímo ke stávce. Tento v každém směru správný závěr má povahu skutkového zjištění, jemuž nelze odporovati odvoláním. Provádějící odvolací důvod nesprávného posouzení rozepře po stránce právní omezují se odvolatelé na poukaz k tomu, že stávka usnesená osazenstvem trvala pouze 2 dni a že déle než tři dni nebyla práce zameškována. Tato okolnost je však pro právní posouzení věci nerozhodná. Úvahy rozsudku prvního soudu o povaze činů, jichž se v případě tomto dopustili členové závodní rady J. a P., jsou veskrz případné a zakládají tyto činy i po názoru vrchního hornického soudu rozhodčího dostatečný důvod k propuštění z práce.

že tímto ustanovením chtěl zákon vyloučiti vše-liký právní prostředek soudní. (Srovnej též rozhodnutí čís. 839 Sb. min. sprav.) Z toho plyne, že nálež rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zákona čís. 330/1921 Sb. z. a n. v mezích její kompetence, nelze věcně zvrátiti ani určovací žalobou podle § 228 čr.s., neboť o právním poměru, jehož určení se žalující firma touto žalobou domáhá, bylo již věcně rozhodnuto s konečnou platností. Nižší soudy byly tudíž výrokem rozhodčí komise vázány a nebyly oprávněny, aby přezkoumávaly rozhodnutou již otázku, zdali propuštění žalovaného ze služeb žalované firmy se stalo po právu čili nic. Odvolací soud žalobu zamítl, ale odůvodnil zamítnutí jen tím, že neshledal podmíněk k předčasnému propuštění žalovaného podle § 82 f) živn. řádu. Zamítnutí žaloby bylo odvolacím soudem vysloveno právem, avšak podle vyloženého právního stanoviska nelze je odůvodňovati tak, jak učinil odvolací soud, nýbrž důvodem pro zamítnutí žaloby jest, že žalobnímu nároku nelze vyhověti již proto, že náleze rozhodčí komise závodních výborů, vydaným v mezích její kompetence, bylo s konečnou platností rozhodnuto, že propuštění žalovaného se nestalo po právu. Posuzuje-li se věc s naznačeného hlediska, nemají významu dovolatelčiny vývody, uplatňující dovolací důvody podle § 503, čís. 2, 3 a 4 čr.s., neboť se týkají vesměs jen otázky důvodnosti propuštění žalovaného s hlediska § 82 f) živn. ř. kterou tu již nelze řešiti. Dovolání bylo proto odepříti úspěch.

Rozhodnutí soudů nižších stolic.

I. Ustanovení § 49, č. 6. j. n., bylo zrušeno všeobecnou zrušovací klausulí § 44 zák. č. 131/1931 o pracovních soudech.

II. Příslušnost podle § 45 zák. č. 156/1904, kterým se upravují pracovní poměry dělníků, zaměstnaných při režijních stavbách železničních, předpokládá, že jde o spor mezi železniční správou a dělníkem, zaměstnaným v ústavech pomocných nebo při stavbách režijních. Usnesení vrchního soudu v Brně z 18. V. 1934, Ck Ia 171/34.

Není třeba řešiti otázku, zda předmětný spor vede se mezi spornými stranami jakožto mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, či zda žalovaná strana jest osobou rozdílnou od bývalého zaměstnavatele žalobcova, totiž čs. státních drah, neboť tomu tak bylo, a kdyby žalovaná strana byla osobou rozdílnou od železničního eráru, totiž kdyby fond pro invalidní a starobní pojištění zaměstnanců stát. drah byl samostatnou osobou ve smyslu právním, tu bylo by rozhodnutí soudu I. stolice stejně pochybené jako v případě opačném.

Kdyby fond pro invalidní a starobní pojištění zaměstnanců státních drah byl osobou ve smyslu právním, pak by se vůbec nejednalo o spor, který by bylo možno vřaditi pod ustanovení § 49, č. 6. j. n., i kdyby toto ustanovení dosud platilo. Toto ustanovení však jest zrušeno § 44 zák. o prac. soudech, jak stěžovatel přesvědčivě dokázal. Avšak ani podle § 45 zák. z 28. VII. 1902, č. 156. ř. z., nemůže býti okresní soud věcně příslušný, poněvadž se nejedná o spor mezi železniční správou a dělníkem, zaměstnaným při ústavech pomocných a stavbách režijních, nýbrž jedná se o spor bývalého zaměstnance státních drah a železničním erárem, kte-

rýžto spor pod ustanovení § 45 zák. č. 156/1902 nespadá. Žalovaná strana nic podobného ani nemítala.

Pakliže však fond pro invalidní a starobní pojištění zaměstnanců stát. drah nemá samostatné právní osobnosti, tu stejně nelze souhlasiti s názorem procesního soudu, ježto názor, že spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků patří bez ohledu na hodnotu předmětu sporu před soudy okresní, nemá opory v zákoně o prac. soudech a nemůže také býti dovozován § 49, č. 6. j. n., kterážto ustanovení, jak shora uvedeno, nutno považovati za zrušené všeobecnou zrušovací klausulí § 44 zák. o soudech pracovních.

Jest tudíž rekursní soud toho názoru, že procesní soud jest věcně příslušným soudem vzhledem k tomu, že hodnota rozepře podle § 58 j. n. je v souzeném případě 12.500 Kč.

K vývodům rekursu jest podotknouti, že žalovaný erár ani netvrdil, že na žalobce dopadá ustanovení zákona 156/1902 a netřeba proto řešiti otázku, zda vzhledem na § 1, odst. 2. zák. o pracovních soudech věcná příslušnost okresních soudů, v tomto zákoně stanovená, jakožto vylučná dosud trvá čili nic. Dr. Schwelb.

Zastavení továrního podniku na dobu delší 14 dnů, ne však více než 3 měsíce. Rozh. okresního úřadu v Novém Městě n. M. z 26. V. 1934, čj. 14.074/34.

Podáním dne 13. V. 1934 ke zdejšímu úřadu došlým oznámila firma, že byla nucena od polovice měsíce dubna 1934 zastaviti provoz svého závodu továrního podniku mechanické tkalcovny v K. na dobu delší 14 dnů, ne však více než 3 měsíce.

Podle ustanovení § 2, odst. 2., vládního naří-

zení ze dne 20. dubna 1934, č. 78 Sb. z. a n., svolal okresní úřad v Novém Městě n. M. na den 24. května 1934 jednání za účelem pokusu o dohodu.

Vzhledem k tomu, že nedošlo k dohodě podle § 2, odst. 2., shora cit. zákona, rozhoduje okresní úřad v Novém Městě n. M. podle § 3 téhož zákona, že zaměstnavatel nesmí zastavit provoz svého továrního podniku v K., ledaže by zaměstnancům platil plnou mzdu po dobu 14 dnů, ode dne 13. května 1934, kdy oznámení o zastavení továrního podniku došlo ku zdejšímu úřadu.

D ů v o d y: Jest zjištěno, že firma svou liknavostí při placení daní oclila se svou vinou v těžké situaci.

Firma zastavila provoz závodu již v polovici dubna 1934, ačkoliv ještě nevěděla přesně, kdy

nucená dražba bude provedena a zda se nepodaří nucenou dražbu oddáliti.

Firma sledovala svým zastavením závodu snahu vykonávati na úřady nátlak ve prospěch vyřízení své valutové záležitosti. K zastavení podniku bylo ještě dosti času a stačilo by, kdyby firma byla zastavila provoz až po obdržení dražebního ediktu.

I v tomto případě by zastavení provozu v závodě bylo k tíži ceny závodu, neboť jinak se prodává závod v chodu se nalézající a mající dostatečné zakázky, než závod stojící bez zakázek.

Konečně není vyloučeno, že při dražbě by prodávanou polovinu koupil nynější její spolumajitel, čímž by jistě nenastalo přerušení provozu.

V. Počta.

Poznámky.

Předkládání účtů fondů pro podporování nezaměstnaných odborovými organizacemi. Výnos min. soc. péče z 11. dubna 1934, čj. E 3210-12/4.

Ministerstvo sociální péče výnosem ze dne 23. ledna 1933, č. j. 49.486/III/E-1932 rozeslalo všem svazům, které dostaly zmocnění k výplatě státního příplatku k podpoře v nezaměstnanosti, nový formulář účtu fondu pro podporování nezaměstnaných s příslušnými vysvětlivkami a s vyzváním, aby svazy napříště účet fondu sestavovaly a v něm stav fondu vykazovaly výhradně podle tohoto nového formuláře.

Z účtů fondů předložených odborovými organizacemi bylo při kontrole zjištěno, že největší nejsou tyto sestavovány podle zásad, uvedených ve výše citovaném oběžníku.

Při vytknutí závad jak se strany zdejšího ministerstva, tak Nejvyššího účetního kontrolního úřadu při revisích u jednotlivých odborových organizací v tom směru, že závěrečné účty byly chybně sestaveny a tím stav fondu nesprávně vykázan, bylo funkcionáři některých svazů na omluvu prohlášeno, že těmto novým formulářům a vysvětlivkám nerozumějí.

Ministerstvo sociální péče připomíná proto, aby funkcionáři svazu, kteří při sestavování závěrečných účtů byli by v pochybnostech, jak mají účty tyto sestavit, si vyžádali vysvětlivky od ministerstva sociální péče k oněm bodům, o kterých jsou v pochybnostech.

Příslušnost pracovních soudů jest výlučná a nelze ji měniti prorogací na jiný soud ani místně, ani věcně.

Pro zaměstnance, zejména pro obchodní cestující jest velmi důležité věděti, u kterého pracovního soudu by mohli nárok z pracovního poměru uplatniti. Ve většině pracovních smluv vyhrazuje si zaměstnavatel klausulí, podle které by byl příslušný pro spory ze služebního poměru soud jemu pohodlnější, obyčejně soud v sídle firmy.

Taková ujednání jsou neplatná a poukazujeme v souvislosti na usnesení krajského jako rekursního soudu v Brně (Cpr 19/33*), v jehož

* Otištěno v t. I. v č. 5 na str. 76. Srov. k tomu Váž. obě. 12.948 (»Pracovní právo« č. 694): Příslušnost okresních soudů v pracovních sporech jest výlučná v tom smyslu, že dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných rádných soudů by nemělo právní účinek.

odůvodnění se uvádí: Ustanovení v § 19 zák. o prac. soudech sice zavádí podpůrnou platnost civ. řádu soud., avšak jen pro řízení před pracovním soudem, jenž se má jinak, pokud zákon nic jiného nestanoví, řídití předpisy platnými podle civ. řádu soud. pro okresní soudy. Platnost jurisdikční normy však u pracovních soudů nezavádí a příslušnost pracovních soudů normují, pokud běží o věcnou příslušnost, §§ 1 a 2 cit. zák., a pokud jde o příslušnost místní, předpis § 3 cit. zák. Podobné ustanovení, jak je má jurisdikční norma v § 104, zákon o pracovních soudech nemá a zásadně také ani podpůrnou platnost jurisdikční normy předpis § 19 ani jiné ustanovení zák. o pracovních soudech nezavádí.

Strany mohou proto ve sporech pracovních prorogovati jiný soud než pracovní, nebo jiný soud místní než zákon o prac. soudech v § 3 výlučně stanoví.

Toto usnesení, krátce řečeno, vyslovuje zásadu, že pro posouzení příslušnosti pracovního soudu jsou směrodatné výhradně §§ 1 až 3 zák. o prac. soudech a že nelze tato ustanovení žádným ujednáním měniti.

A. H. O.

Vyplácení státního příplatku k podpoře nezaměstnaných francouzským příslušníkům na základě reciprocity. Výnos min. soc. péče z 8. V. r. 1934, čj. 3161-2/5.

Podle § 1, odst. 2. zákona č. 267/1921 Sb. z. a n. příslušníci cizího státu mohou obdržeti státní příplatek k podpoře v nezaměstnanosti za těchto podmínek jako příslušníci Československé republiky, má-li tento cizí stát obdobné opatření a nakládá-li se příslušníky Československé republiky jako se svými státními občany.

Poněvadž cit. zákonný předpoklad byl konstatován u Francouzské republiky, ustanovuje ministerstvo sociální péče, že státní příplatek k podpoře v nezaměstnanosti podle cit. zákona se přiznává státním příslušníkům Francouzské republiky za stejných podmínek jako státním příslušníkům československým.

Toto opatření týká se také mimořádných podpor v nezaměstnanosti, vyplácených se státním příplatkem podle čl. III zák. č. 74/1930 ve znění vládn. nař. č. 161/1933 Sb. z. a n. na základě vyhlášky vydané podle odst. 2. tohoto zák. ustanovení.